

Cineasts independents
rumantschs
Susanna Fanzun, presidenta
Via da Pedra Grossa 430 D
7550 Scuol
susanna.fanzun@bluewin.ch

Eidgenössisches Departement
für Umwelt, Verkehr, Energie
und Kommunikation UVEK
Sign. Cus. federal Albert Rösti
Bundeshaus Nord
3003 Bern
Per mail a
m@bakom.admin.ch
bettina.nyffeler@bakom.admin.ch
samuel.mumenthaler@bakom.admin.ch

Scuol, 29 schner 2024

Procedura da consultaziun da la revisiun parziala da l'ordinaziun da radio e televisiun

Stimà signur cusglia federal,
stimadas damas e stimats signuors,

La gruppa d'interess da las Cineastas e dals cineasts independents rumantschs ha la finamira da rinforzar il film rumantsch in general ed oravant tuot eir da promover la preschentscha dal film rumantsch in otras regions linguisticas. Quai faina daspö decennis impustüt cun films documentars chi chattan ün public eir a festivals naziunals ed internaziunals. No contribuin tras quai a la visibilità da la multivarietà svizra. Gugent pigliaina pusiziun i'l rom da la procedura da consultaziun da la revisiun parziala da l'ordinaziun da radio e televisiun ed ingrazchain per quella pussibilità.

La produenziun da films rumantschs da no cineastas e cineasts independents rumantschs dependa fermamaing da las coproduenziuns cun Radiotelevisiun Svizra Rumantscha (RTR), la plü pitschna unità da la SRG SSR culla quala cha no sviluppain coproduenziuns in stretta collavuraziun. Noss films observan, documenteschan e muossan realitads da vita da la Svizra rumantscha. No observain la società chi's müda continuadamaing, nossa cultura chi'd es vitala e per part fragila. Tras nossas documentaziuns impegnativas pussibiltaina reflexiuns davart müdadas e fixain tras quai eir istorgia. Noss films interessan ün public dalöntschi sur ils cunfins linguisticas oura. L'incumbensa da la concession cha la SRG SSR ha dad accumplir cun spordscher infuormaziun, cultura, scoulaziun e trategnimaint vegn raggiunta tras quai in möd exemplaric.

Scha'l büdsché da la SRG SSR vegn scurzni danouvamaing significha quai, cha quist'incumbensa vegn periclitada. Pervi da quai ans faina gronds pissers, cha la lavur culturala cha no cineastas e cineasts rumantschs independents praistain gnia periclitada. In nossa

regiun periferica nu daja sco aint ils centers urbans fermas fundaziuns culturalas chi sustegnan nossa lavur. No eschan avisats sün üna solida collavuraziun cun Radiotelevisiun Svizra Rumantscha.

No eschan cuntaints cha'l Cussagl federal s'exprima cleramaing per mantgnair il service publique e ch'el refüsa l'iniziativa SRG SSR, "200 francs sun avuonda". Quai es ün signal important. I voul però amo daplü. La proposta dal Cussagl federal, cha la taxa da las chasadas gnia redotta pass per pass da 335 sün 300 francs l'on e dad abolir l'on 2027 la taxa da las interpraisas nun ans para üna buna proposta. Daspö il 2018 sun las taxas fingià gnüdas reduzidas da 451 sün 335 francs. Per ils 35 francs chi gnissan spargnats survain il consument e la consumenta hoz üna gronda cuntravlaur. Dit otramaing, la perdita füss gronda per spargnar 35 francs. Per no cineastas e cineasts independents rumantschs esa fich important cha la cuntinuità e la sgürezza da planisaziun gnia garantida.

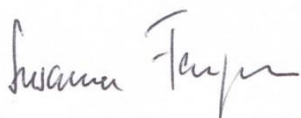
La finanziaziun da la SRG SSR es colliada directamaing cull'incumbensa da praistaziun definida illa concessiun. Scha'ls büdschès da la SRG SSR vegnan scurznits avant co cha'ls cuntengns da la concessiun nouva vegnan definit, lura es quai da dischavantag. Perquai nu faja tenor no sen da scurznir il prüm il büdschè e dad adattar davo la concessiun. Id ans para important cha il prüm gnia defini che incumbensa culturala cha la SRG SSR ha dad accumplir. Aint la nouva concessiun sto gnir obliada la SRG SSR da s'impegnar per la cultura ed ella sto definir concretamaing co ch'ella voul accumplir quai. Eir il Cussagl federal da sia vart dess definir publicamaing co ch'el voul rinforzar la cultura concretamaing. Inplü eschan no da l'avis, cha'l Cussagl federal dessa mantgnair sia cumpentenza sur da la concessiun e la finanziaziun da la SRG SSR.

Per no cineastas e cineasts independents rumantschs es la SRG SSR ün partenari important per nossas produziuns da film. Da nossa vart garantin no üna diversità culturala e contribuin tras quai eir a la coesiun svizra. Dal rest sustgnain no sco uniun l'argumentari da l'associaziun ARF/FDS cula quala cha no eschan colliats sco uniun. Ultimamaing es gnüda lantschada dad RTR la seria ficziunala "L'Ultim Rumantsch". Eir talas produziuns chi vegnan finanzadas cun raps our dal «Pacte de l'Audiovisuel» sun importantas per muossar la diversità culturala da la Svizra. Sülla plataforma per verer films «playsuisse.ch» vegnan muossadas nossas produziuns cun suottitels. Nossa lingua a cultura es visibla. La multivarietà culturala e la visibilità sun eir ün factur economic e turistic chi nu das-cha gnir suotvalütà.

Stimà signur cusglier federal, stimadas damas e stimats signuors.

No supplichain da trar in consideraziun tuot quistas ponderaziuns pro Lur decisiuns futuras. Grazcha fich!

Cun amiaivels salüds da l'Engiadina a Berna

Susanna Fanzun
presidenta Cineastas e cineasts independents rumantschs